

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Milletlerarası Özel Hukuk
Pratik Çalışma
12.12.2019

Olay

(Yargıtay 2. Hukuk Dairesi, E.1983/5550, K. 1983/5698, T. 23.06.1983)

“... Dava, yabancı uyruklu karı kocanın, milli kanunlarına göre torunlarını evlat edinmeye izin verilmesi isteğine ilişkindir. Davada davacılar yabancı uyruklu olup, ABD kanunlarına göre evlat edinmeye izin istemişler ve bu husustaki ABD'nin ilgili eyalet mevzuatının Türkçeye çevrilmiş onaylı örneğini ibraz etmişlerdir. Davacıların ibraz olunan milli kanunlarını inceleyen mahkeme, bu konudaki hükümlerin Türk hukukuna uygun düşmediğini ifade ederek bu aykırılığın Türk kamu düzenini ihlal ettiği gerekçeyle isteği reddetmiştir. Oysa yabancı uyruklu davacıların, milli kanunlarına göre, kendi uyruğunda olan çocuğu (olayda torunu) evlat edinmesi keyfiyeti Türk kamu düzenine aykırı olarak nitelendirilemez. Öyle ise davacıların ibraz eylediği milli kanunları çerçevesinde gerekli inceleme yapıp sonucu uyarınca isteğin esası hakkında karar verilmesi gerekirken, olaya uymayan sebep ve düşüncelerle davanın red olunması usul ve kanuna aykırıdır.”

Sorular

1. Davacıların, evlat edinme kararının ABD hukukuna göre verilmesini talep etmemiş olmaları veya ABD hukukunun ilgili hükümleri ile Türkçe tercümelerini mahkemeye ibraz etmemiş olmaları varsayımında, davaya bakan hâkimin doğrudan Türk hukukunu uygulaması yerinde olur muydu? Açıklayınız.
2. ABD'nin farklı eyaletlerinde farklı hukuk kaidelerinin öngörülmüş olması karşısında, evlat edinme ehliyet ve şartları hakkında ABD hukukuna göre karar vermek durumunda olan Türk hâkimi nasıl bir yol takip etmelidir?
3. Evlat edinmeye izin talebinde bulunanlardan birinin ABD vatandaşlığı yanında Kanada vatandaşlığına da sahip olması, evlat edinme ehliyet ve şartlarına uygulanacak hukuku etkiler mi? Diğer vatandaşlığın Türk vatandaşlığı olması halinde uygulanacak hukuk bakımından durum ne olacaktır?
4. Davacıların milli kanunlarındaki hükümlerin Türk hukukuna uygun olmadığını ifade ederek davayı reddeden yerel mahkemenin bu red gerekçesini ve Yargıtay'ın konuya ilişkin görüşünü değerlendiriniz.
5. Mahkeme tarafından evlat edinme ehliyet ve şartları hakkında doğrudan ABD hukukunun konuya ilişkin maddi hükümlerinin uygulanması yerinde midir?
6. ABD kanunlar ihtilafı kurallarında yer alan yerleşim yeri kavramının yorumu hangi hukuka göre yapılmalıdır?
7. Evlat edinmeye izin davası görülmekteyken davacılarından birinin ABD vatandaşlığından çıkarak başka bir vatandaşlığı kazanması halinde, davacının sahip olduğu hangi vatandaşlık dikkate alınacaktır?
8. Davaya bakan ilk derece hâkiminin,
 - a. Uygulanacak hukuku yanlış tespit etmesinin,
 - b. ABD hukukunun maddi hükümlerini doğrudan uygulamasının,
 - c. Olaya uygulanacak yabancı maddi hukuku yanlış uygulamasınınYargıtay incelemesine tabi olup olmadığını belirleyiniz.